

Előfizetési árak:

Egész évre 10 fnt -- kr.
Félévre 5 " -- "
Negyedévre 2 50 "
Egy hóra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPART KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:

E. mac, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

A negyedik rend.

Pörölylyel döngetik a társadalom érckapuit. Az ugynevezett negyedik rend követeli a maga jogait. Mint minden politikai vagy társadalmi szektánál, mindjárt keletkezése percében táborokra oszlik a hívők száma, úgy vannak itt is mérsékelték, kik a parlamentben kifejezett népakarat útján, jobban mondva törvényes formák között óhajtanak célt érni s vannak radikálisok, kik az összes intézményekből tabula rasat akarnak csinálni, türelmetlenek, előbb mindent el akarnak pusztítani, hogy a romok helyén új államot, új társadalmat építsenek. Az előbbieket közönséges néven szociálistáknak, — az utóbbiakat anarchistáknak nevezik.

Az utóbbiak rettenetes vakmerőséggel ostromolják a mai társadalmi rendet. Őrültek és fanatikusok gárdája ez, mely lábbal tipor minden erkölcsi érzést, vadálliatias kegyetlenséggel őt, pusztít ártatlanokat, csak hogy félelmet keltsen magára. Ezeknek egyáltalán nem kell a munka, sőtét agyukban egyetlen fény világit: könnyű szerrel megosztózni minden földi javakon, akár öröklött vagyon az, akár nehéz munkával szerzett. És ölnék, gyilkolnak. Eszközeik a bomba és dinamit.

Ugy látszik, ma-holnap állandó rovatuk lesz a lapoknak a bomba-merényletek. Pár nap előtt Páris egyik vendéglőjében robbant fel ismét egy bomba s Przemyslben ugyanakkor csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a bomba égő kanócsát még idejekorán eloltották. De hát nem akarunk ezekről a tünetekről beszélni.

A szociálisták törekvései inkább birják rokonszenvünket. Utoljára is törvényes eszközökkel dolgoznak, hogy a negyedik rend helyzetén javítsanak. Teljesen jogos ez a törekvés; más kérdés azonban, hogy kivethető-e minden részletében. Sok idealistikus eszmét hirdetnek, melyek merő ellentétben állanak a gyakorlati élettel. De erre idővel talán maguk is rájönnek. A mit azonban meg lehet alkotni programjukból, s melyek valójában javára válnak a munkásosztálynak s nem zavarják meg a szociális rendet, azokat a viszonyok számavételével meg kell alkotni.

Számolunk a negyedik rend elégtelenségével, mint társadalmi tünettel; de nem ringatjuk magunkat illúziókban, hogy ha a mai követelményeknek eleget teszünk, holnap már megszűnik minden elégtelenség. Ha ki lesz elégitve a negyedik rend, támadni fog egy ötödik, mely ismét za arogni fog. Ma a munká-

sok háborognak, holnap a proletárok fogják ostromolni mind a négy rendet. Mert elégtelenség mindig voltak, mindig lesznek, míg emberek fogják lakni e földet.

Valamikor a tyrannusok ellen küzdöttek az alattvalók, később a kiváltságosak ellen a demokraták. Győztek is, de ezért az elégtelenség nem veszték ki. Krisztus tana, a maga felebaráti szeretetével, a megtestestült szocializmus, mely mindenkit egyenlőnek deklarál az Isten előtt. De az emberek a maguk társadalmi rendjét nem osztották be úgy, mint Isten a maga országát. Királyok és alattvalók, a zsarnokok és elnyomottak megmaradtak s a társadalmi osztályok hierarchiája sohasem volt oly kifejtett, mint a középkor pietistikus századaiban. A szociálisták és mindenki tisztában lehet felőle, hogy a mint egyetlen forradalom, — mely az elégtelenség evolúciója, — sem hozott tiszta eredményeket létre, úgy a szociálisták forradalma sem fog általános nyugalmat teremteni.

Az emberek megalkuvásra hajlandók s a szociálisták is emberek. Az alkutkötők még élvezni fogják a béke gyümölcseit. A tömeg, mely a vezéreket követi, egy időre megnyugszik, de aztán csak ismét akad egyéniség, mely vezéri polcra vá-

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Meleg tavasz...

Meleg tavasz száll a földre,
Zöld lombot, virágot öntve;
Eloszlik a felhő, boru,
Szivem marad csak szomorú.

Álmaimnak legszebb képe,
Szerelmemnek szép reménye,
Nem találak, hova lettél,
Idegenbe, messze mentél.

Ha nézek a tiszta égre,
Arcod mosolyg rám onnét le,
S a köröttem álló csendből
Felém édes hangod csendül.

Rólad beszél nekem minden,
S míg könnyemet szerte hintem,
Sovárogyva várlak vissza,
Szívemnek te szép tavassza.

Bereczky Lajos.

Mosolygó szerelem.

Minden istenadott nap ott ült a sétatér derekán elhelyezett kényelmes padon. Akár esett, akár fűtt, ő megjelent egy rövidke félórára, hogy gyönyörködje a gesztenyefákkal szegélyezett utakon keresztül menő fiatal iskolás leányokban; csak míg rájok mosolyoghatott s aztán lihegve sietett tovább a napi dologra, mert hiszen a mosolygás nem tartja el az embert.

Az arca különben is mindig mosolygó volt, de ha közeledett feléje egy anygali kis nő, szemében ragyogó láng gyuladt fel s cigarettáját féloldalt tartva úgy mosolygott, úgy vigyorgott szegény, hogy bátran bolondnak tarthatta érte az ember.

Két hosszú karját kifeszítette a pad támláján és fogai közt erősen füstölő cigarettát tartott. Fekete szalon kabátja meglehetősen kopott volt, de csilagalaku redőbe szedett nyakkendője s vékony bajusz-hegyének összetartó kunkorodása elárulták, hogy bizonyára tükörből csinósítgatta magát. A falombok összehajtó ágai között hunyorgó szemekkel leskelődött az első apró lábakra: mikor jönnek? mikor repülnek? Kalapját kissé a balszemére csapta, talán azért, hogy annál titkosabb pillantásokat vethessen a leányokra, a kiket, — úgy látszott — mosolyával akart meghódítani.

Sohasem vettem észre, hogy rám tekintett volna, pedig én csaknem mindennap elsétáltam négyszer, ötször előtte; de azt már bizonyosra vettem, hogy egyedül az iskolás leánykákért ült itt mindennap 1/2-től 2-ig.

Gyakran leültem a szemközti padra. — Hadd lássam, hogy mit akar hát tulajdonképpen? S alig tudtam elfojtani nevetésemet, a mint hóbortos mosolygásait megfigyeltem.

Jött egy kis leány. Szaporán kapkodta apró lábait a kavicsos uton, szemével jóval előre tekintett, úgy hogy a mellette levőket pillantásra sem méltatta. Az az ur pedig kezdett mosolyogni. Egyik lábát a másikra rakta fel és lógázza teljes erővel; szép fehér fogai kivirítottak barna bajusza alól, szeméi mosolyra húzódtak össze s bámult a leányokra, bámúlt mint egy-egy megjelenő tünetnyre, mely jön, eloszlik és ismét felmerül, hogy újra elenyésszék.

Igy mosolygott a másokra, a harmadikra, mindre egytől-egyig. És ez így ment napról-napra reménytelenül, a napnak bizonyos órájában, talán éppen csak addig, míg egy Hercegovina-cigaretta eltart, de mindennap újra fellobbanó tűzzel. Akkor felszedte magát s a balfelé kanyarodó uton elsietett. Hová? kitudná azt, csak sejtnei is? Kíváncsivá tett engem ez a megfoghatatlan magaviselet, ez a szolid mulatság. Ki lehet ez az ur, és merre van hazája?

Egy délután a rendes időnél korábban kimentem s elfogaltam azt a padot, a hol ő szokott ülni. Újságotvasásba mélyedtem s csak a félszememmel tekintgettem a mosolygó urra, a ki már 3-4-szer is elsétált előttem. Akart is, nem is mellém ülni, de egyszerre csak, a mint a bokrok mellől női ruha lebbent meg, illedelmesen köszöve mellém telepedett. Én bárátságosan néztem mosolygó szeméibe, ő azonban mitsem törődve velem, megkezdte tegnapi félbehagyott mosolygó műveleteit, s a nélkül, hogy egy cseppnyi figyelemre méltatott volna, pontban 2 órakor felállt és eltávozott.

Igy ültünk mi néha-néha egymással; én újságotvasásba merülve, ő mosolygokat szórva.

Egy délután képes újságot forgattam a kezemben s nézegettem egy kezdetleges rajzot, mely alatt eme sokatmondó cím volt:

„Száz arany egy mosolyért!“

Egy falusi leányt ábrázolt, kinek a földes ur erszényt kínál, csak hogy az ő feléje mosolyogjon; de a leány elfordul tőle s szerelmes pillantással mosolyog a bokrok mellett elrejtőző kedvesére.

— No ez már mégis hihetetlen dolog! — szóltam hangosan, hogy szomszédom is meghallja. — Hallott már ilyesmit kérem: száz aranyat igérni egy mosolyért?!

gyik a felszija újra az elégtelenséget. Mert ez meglesz, amíg csak vágyak lesznek a világon — A vágyakban határtalan az ember; ma ennyi a maximum, holnap több lesz; a mi ma elég holnap fellázítóan kevés. Mert nem szabad megijedni semmiféle forradalmi tünettől, mert a mint voltak forradalmi tünetek eddig, lesznek ezután is az emberiség haladni fog tovább fejlődésének útján.

Nem azt jelenti ez azonban, hogy ignoráljuk a szocializmust, sőt ellenkezőleg. Békét úgy sem köthetünk egy örök életre; de ha megszerezhetjük ideig óráig, hát szerezzük meg.

Belföldi hírek. (Alispánválasztás Szolnokon) Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye tegnapi közgyűlésén az elhunyt Hajdu Sándor alispán helyébe egyhangulag Bagoesy Károly eddigi vármegyei főjegyzőt választották meg alispánnak. — (Elfogatások Nagy-Szebenben) Nagy-Szebenben Dordea Sándort, a ki Albini Septimiusnak legutóbbi fogságából való hazatérése alkalmával a vasznál tüntetést rendezett, elfogták. Még több elfogtatás is várható, mert az állam elvan tökéltve, hogy ezentul semmi packázást sem fog eltűrni a tekintélyével. — (Kossuth Lajos Tódor) ugy nyilatkozott egy hírlapiról előtt, hogy elvi nyilatkozatokat nem óhajt tenni ezuttal ennél kevésbbé mert mindenki ismeri a meleg ragaszkodását atyja eszméihez. Ebből a körülményből nem nehéz saját politikai elveit gyanítani, de a helyzetnek, a körülményeknek tekintetbe vételével ezen elvek gyakorlati kivitelére módosítottak az eszközei.

Külföldi hírek. (Ferenc József levele.) A „Daily Chronicle“ értesülése szerint Ausztria-Magyarország és Oroszország közt a viszonyt az javította meg, hogy Ferenc József király levelet intézett a cárhoz amelyben felkérte őt, hogy mindkét állam érdekében egyezzen bele a kereskedelmi szerződés megkötésébe. Mikor a cár a szerződés megkötésére az enge-

délyt megadta, akkor Ferenc József király barátságos köszönő levelet küldött a cárhoz. — (A pápa a magyar egyházpolitikáról.) Rómából táviratozzák: Gróf Revertera legközelebb el fogja vinni Ferenc József királynak a pápa levelét a magyar egyházpolitikai kérdések dolgában. — (Az olasz király utja.) Umberto király Florenzből való visszatartában meglátogatja Viktória angol királynőt. — (Vilmos német császár) holnap Abbáziából, Umberto olasz király pedig Rómából Velencébe utazik, hol a két szövetséges uralkodó szombaton találkozni fog s egy napot tölt egymás társaságában. Az uralkodók találkozása semmiféle aktuális kérdéssel kapcsolatban nincs s hogy ez tisztán a személyes barátság és udvariasság folyománya. Velencéből Vilmos császár újabb találkozásra indul s Bécsben fogja királyunk mult heti abbáziai látogatását viszonzni.

Szerbia.

Bécsből, jól értesült helyről írják a „Pester Correspondenz“ utján lapunknak.

„Szimics urnak a pártok felett álló, vagy legalább állani akaró új szerb kormány élére történt kinevezését itt eleve inkább jó akarattal, mint bizalommal kísérték. Itt ugyanis Szimics urat igen hazafias, hazáját rajongva szerető, e mellett szép korszerű műveltséggel és meggyerő modorral bíró, koncilians, minden egyenetlenséget jóságos közbenjárás által kiegyenlítői törekvő jellemű államférfinak ismerték. Bocsúlték nagy türelmét és kitartását ez irányban, de kétkedtek, vajlon ezek az inkább passzív erények elégségesek lesznek-e, Szerbiában az oly igen zavart helyzetet tisztázni, a felzavart kedélyeket lecsillapítani és különösen a radikálisokat rábírní, hogy adják fel sem az ország pénzügyeinek zavart állapotát nem tekintő, sem az uralkodóház vitális érdekeit nem tisztelő renitenciájukat és kíméletlen hatalmaskodásukat.

Csak az a körülmény keletett a szerb viszonyok ismerőiben némi bizalmat az ugynevezett „kiengesztelési“ minisztérium állandóságára iránt, hogy a derék Nikolájevics, aki Risztics okosságát és ügyességét Krisztics józanságával és erélyével egyesítette magában, a Szimics-kabinetben a belügyi, az „európai“ Mijatovic a pénzügyi tárca vezetésére vállalkozott. Mint az események bizonyítják, még ez a mérsékelt bi-

zalom sem volt igazolt: a Szimics-kabinet összeomlott még mielőtt a feje abba a helyzetbe jutott volna, hogy Belgrádban személyesen és közvetlen gyakorolja koncilians tehetségének feltételezett erejét és Sándor király s atyja kénytelenek voltak a kabinetet Nikolájevics által az energikus motívum előterbe állításával rekonstruáltatni. Ausztria-Magyarországra nézve Szerbiának a monarchiával szemben való általános szomszédi magatartásán kívül mindig csak az az egy mozzanat fontos, hogy a belső zilált viszonyok ne fajulnak el az Obrenovics-dinasztia fiennállásának veszélyeztetéséig és a pénzügyek ziláltsága ne érjen el oly fokot, hogy az a sok millióra rugó értékpapíros, melyet takarékoskodó közönségünk Szerbia becsületességében való bizalomból jó pénzért vett, értéktelen rossz papírossá legyen.

Sajnos, a radikálisok által elköve ett „politikai“ gyökösök, valamint az a tény, hogy Mijatovic pénzügyminiszter szintén kénytelen volt kiválni a kabinetből, éppen nem alkalmasak ebben a ránk nézve döntő tekintetben reményt kelteni a szerb viszonyok jobbra fordultra iránt. Habár Nikolájevics eréje megengeti is, hogy arra számíthassunk, hogy legalább a legközelebbi időre a radikálisok gyilkos üzemeit meg fogják akadályozni, különösen pedig a konak biztosítva lesz a politikai kalózok méreyletei ellen: arra sajnos majd semmi kilátás sincs, hogy a t-nuforgó viszonyok közt Szerbia pénzügyeit rendezni lehessen, hanem inkább attól tartunk, hogy ismét azok a kísérletek fognak bekövetkezni, mint az Avakumovic minisztérium idejében, hogy az államlet minden napi szükségleteire ott veszik a pénzt, ahol éppen ta álnak, legyenek bár azok törvényes szabadalmak által különösen védett helyek, mint pl. a — nemzeti bank. Mindent egybe véve a szerbiai helyzet igen kényelmetlen, mely kell, hogy nagy aggodalmat, mélyebbre ható nyugtalanságot keltsen a jóakaró szomszédban. Valóban nagy szerencse, hogy az általános európai helyzet ugyanabban oly kedvezően alakult, különben

Kossuth fiai Budapesten.

Kossuth Ferenc és Kossuth Lajos Tódor a következő sorokban mondanak köszönetet az apjuk temetésén megnyilatkozott országos részvétért:

Imádott édes atyánk elhunytá alkalmából az ország minden vidékéről, vármegyéktől, városoktól, községektől, testületektől és egyesektől oly tömegesen érkeztek hozzánk a részvét-nyilatkozatok, hogy merő lehetetlenség azokra külön-külön válaszolnunk, miért is felkérjük mindnyájukat: fogadják az együttes válaszban legmélyebb és soha el nem muló hálaérzetünk kifejezését.

A nagyszerűségében páratlan végtiszteség, amelyben az egész nemzet dicső apánkat részesíté és a részvét és szeretet, amit e szomoru napokban minden oldalról irányunkban tanusítottak, mélyen bevésődtek lelkünkbe. — Valamint híven fogjuk megőrizni és ápolni édes apánk szent örökét: az önzetlen hazaszeretetet és a nagy elveket, épp úgy megfogjuk őrizni és ápolni szívünkben s lelkünkben a hála-át, amelyre minket a magyar haza a maga összességében örökre lekötölezett.

Az ég áldása kísérje önöket s áldva legyen édes szülőházánk.

Budapest, 1894. április 5-ikén.

Kossuth Ferenc, s. k.

Kossuth Lajos Tódor, s. k.

Kossuth Lajos Tódor tegnapelőtt este — a mint ezt már tegnap tudatta velünk táviratban fővárosi levelezőnk, — visszatartott Nápolyba.

A vasutnál Budapest székes főváros közönsége nevében Gerlőczy Károly polgármester

Mohó szemekkel tekintett felém és kezével az újság után kapott.

— Hogyan? hol van? mutassa kérem; — kiáltott líhegő hangon.

— Tessés! — s átnyújtottam a lapot.

Cigarettaját eldobva, kezdte a képet szemlélni s a néhány sort alatta olvasgatni és mialatt eszméivel újra meg újra átfutotta, lelkesült szavakban tört ki:

— Bravó! . . . Pompás! . . . 100 arany . . . az kevés! Egy ilyen mosoly! bravó! . . . bravó! Lássá uram — folytatta azután, szeméit le nem véve a képről — lássa ezt nevezem én va ódi mosolynak. Egy mosoly, amely hódít! egy mosoly, mely aranyakat ér! egy mosoly, mely szerelmet árul el! Ah ezért kevés lenne 100 arany! Ahogy ez lefesti, ahogy a két ajak szétnyílik, az arc gödröcskét mutat, a szemek könyektől ragyognak. Famos! . . . dicső! Ez az igazi mosolygó szerelem!

Én azt sem tudtam, hogy arcát vizsgáljam-e, vagy a beszédére hallgassak? Kis várattva újra megszólalt:

Könyörüljön rajtam uram, én szegény festő művész vagyok. zseniket ma nem fizetik, hát szobafestéssel keresem kenyemet; a tulparti egyetemen dolgozom, hisz talán tudja is. Naponta egy óram van szabad, míg eszem és míg itt vagyok. Már évek óta keresek egy mosolyt, a mely egy munkámhoz modell volna. A mosolygó szerelem! ez lesz a tárgya. Márcsaknem minden készen, csak a mosoly az ajakról, a szemekről, még csak ez hiányzik. És hiában kerestem nem találtam fel. Nem lehet azt erőltetni uram, hasztalan dolog volna. Én már egészen beleétem magamat abba mosolyba, érzem hogy milyennek kellene lenni, de nem tudom

vásznonra vetni. Látni kell azt uram, látni, egy ártatlan leány-arcon.

Ugy beszélt, mintha legbizalmasabb barátjával közölné rég eltitkolt eszméjét s alig végezte be, már újból kezdte:

Könyörüljön rajtam, kedves uram! Adja nekem ezt a képet, ettől függ jövőm, boldogságom, hirnevem. Nekem ez ezeket fog behozni. Ez az a mosoly, a mit én kerestem! Őt az ég vezérelte mellém Ugy-e nekem ajándékozta? — Szívesen, kedves barátom, szóltam én alig bontakozva ki bámulatomból.

Va óban lesz olyan nemes szívé? Ah! ön holdogga tesz engem. Köszönet. . . . ezerszer köszönet! Megragadta a kezemet, erősen a szorította s szeméből könnyecsek ragyogtak elő.

E pillanatban a toronyóra 2-öt ütött. A fiatal ember felretent, arca átváltozott, hirtelen elbocsátotta kezemet és az újságot kebléhez szorítva elfutott tőlem.

— Még hallani fog felőlem! Még látni fogja a mosolygó szerelmet! Isten önnel! . . .

Lázás szavai elhangzottak s ő maga is hirtelen eltűnt szemeim elől. Hiába vártam aztán, nem jelent meg többet. Minek is?! Megtalálta azt a mosolyt, mely ezeket hoz majd neki, mely jövőjét megalapítja. Most már nincs szüksége többé a sétatéren keresztül menő iskolás leánykák kikényszerített mosolyára.

Azalatt bizonyára otthon dolgozik, egész elke melegével tökéletesíti a „Mosolygó szerelem“ című festményét.

Vajlon mikor lesz az készen?

Lovász János.

bucsuzott el tőle. Kossuth Lajos Tivadar rög-tönözve következő remek beszédet tartotta az indulás előtt:

Édes barátaim!

Engedjétek meg e percben egy pár szóval, ha ugyan lehet, elbucsnom. Az elválás percében annyi fájó, de mégis annyi édes visszaemlékezés száll lelkembe, hogy valóban félek attól, hogy nem tudom magamat kifejezni. Az életem utolsó husz napja, amelyben annyi fájdalmat éreztem és annyi mély kegyeletet láttam, örökké emlékezetes marad előttem. Ép három hete, hogy nápolyi hivatalomból szegényes hajlékomba visszatérve, bátyám távsürgönyét találtam, melyben értesített, hogy az orvosok szerint atyám legutóbbi állapota nem aggasztó. Nehány óra múltán éppen éjfélkor, egy újabb sürgöny gyorsan haza hívott. Visszaemlékezem, mikor Nápolyból Turinba utaztam, szemlélve a vidéket, mintha gyászfátyollal lenne bevonva annak az Itáliának kék ege, mely hosszas otlétem folytán második othonom lett.

Midőn Turinba megérkeztem és atyám betegágyához léptem, az a nagy elm, mely oly nagy gondolatokat teremtett meg, az a szem, mely oly mélyen tudott a jövőbe tekinteni, már nem ismerte meg fiát.

Jött a katasztrófa, jött az apothézi, azután jött a diadalut, a fájdalmas és gyászos diadalut. Visszajöttünk oda, a hova más körülmények közt reméltünk visszatérni. Egy nemzet várt. Egy nemzet szeretettel és részvétellel, mely oly nagyszerűen hatott meg, hogy ha annyit is élnek, mint boldogult atyám élt, akkor sem feledném el soha.

Sőt e percben messzebbre is visszaemlékezem. Negyvenöt évvel ezelőtt elhagytuk e hazát, mely el volt tiporva, külföldön pedig atyai, anyai és testvéri szerető kezek fogadtak. Most a haza nincs eltiporva, azonban külföldön nem várnak szerető kezek többé.

Nem bucsuzom el végleg! Mert ott, hol atyám s szereteteim sirja van, oda sokszor vissza fogok látogatni. Mikor, milyen körülmények között, arról hadd ne beszéljek. Tulságos közel még egy sir, melynek más jellege is van, mint a pusztá kegyelet.

Most pedig fogadják köszönetemet mindannyian, különösen Budapest főváros, annak törvényhatósága, köztük különösen Gerlőczy és Márkus polgármesterek, kikhez örök hála és barátság köt. Ők a gyönyörű főváros és a nemzet óhaját oly fényesen teljesítették, a minél már nagyobb szerűt nem várhattunk.

És most, midőn utolsó fájó percét töltöm itt létemek, — fájó, mert messzebb leszek kedveseimtől, mint eddig voltam — engedjék meg, hogy atyám emlékét, kinek holttestét nemesebb kezekre, mint ily város, ily képviselő testület és mint ily polgármestereké, nem bízhattuk, az önök, a nemzet örök emlékébe ajánljam. Köszönöm a szíves vendégszeretetet, viszont kérem tartsanak meg emlékezetükben. Ebben a percben, ha szabad még egy szót, mely nem tartozik szorosán a kegyelethez.

Tartsák meg örökké azon nagy embernek, kit atyámnak voltam szerencsés nevezhetni, emlékét, nem csak emléké, hanem elveit is. Őrizték meg szívükben elveit és azt a honszeretet, mely az ő nagy lelkét eltöltötte. Mert akármily nagy a hazaszerete, az sohasem oly nagy, hogy még nagyobb ne lehessen. Ezt a hazaszeretetet, fokozzák még azon sirnál, azon szent sir mellett, melyet az önök, a haza őrizetére bízunk.

Isten áldja meg önöket!

Kossuth emléke.

Materny Lajos lelkész gyászbeszéde.

(Elmondta Kossuth Lajos temetése napján ápril 1-jén a debreceni ág. evang. templomban.)

Alapigék: V. Móz. 34, 5. 8. 10. 11.

A felolvasott szent ígék szerint gyász van Izraelben. Ez idők szerint gyász van hazánkban. Kit és hogyan gyászol Izrael népe? Kit gyászol a magyar nemzet?

Izrael népe a szolgaságnak járma alatt nyög Egyiptomban, éreznie kell a rabságnak

minden átkát. Midőn úgy látszott, hogy mindenki elfordult tőle, megszánta egy: Izraelnek és mindnyájunknak erős Istene! Ez kiválasztotta Mózeset, hogy szabadítsa meg Izrael népet és vezesse a szolgaság földéről az ígért földére. Mózes Isten lelkének segédelmével megoldotta a nehéz feladatot, de egyet el nem érhetett: az ígért földére be nem juthatott. Isten felvivé őt a Nébó hegyre, hol — az ígért földére betekintvén — meghalás Izrael népének fájdalommal kellett tapasztalnia, hogy nincsen többé Mózes.

Hazánk is Mózesét gyászolja Kossuthban, kit azért küldött Isten, hogy kivezesse nemzetét a szolgaság Egyiptomából, hogy szabadítsa fel a lenyűgözött gondolatot, hogy szedje le a jobbágyok millióiról a százados rablincset és tegye őket az ország egyenjogu szabad polgáraivá. S midőn a szabadságért, a nép jogaiért küzdött: mint egykoron Izraelben a Megváltó ellen, ő ellene is hamis vádat koholtak, hamis tanukat keresének, de nem találának.

Az ő világ mythosa szerint „Promethens az égről küldött le egy szikrát, hogy embert alkosson vele az istenek módjára. S az istenekkel vivő ember sorsa a kemény szikla lón, a hová leláncolák, hogy a saskeselyű mindennap megszakgassa szive táját.” Kossuth egy égi szikrát hozott le a földre. E szikra által ujult meg a hon, e szikra által éledt fel a nemzet új életre. Ez égi szikra a magyar szabadság, melyért ő is Promethens sorsában osztozott. Majdnem egy fél századon át „a száműzetés sötét sziklájához maradt leláncolva s a honvagy saskeselyűje neki is mindennap föltépte szive táját.” Midőn végre ütött a váltás órája, nem örömkönyvek között fogadtuk őt; millióknak halk zokogása kísérte útján haza felé; szemünkben köny, szívünkben fájdalom honol. — A turini remete elhagyta remetei magányát; haza jött, a bontalannak van már hazája: de a ravatala mellett egy ország gyászbau áll. Ki hozzánk jött ki hazatért: csak por s hamu, lelke Istennél van, ki adta volt. Még láthatta, mint egykor Mózes az ígért földét, egy szebb hajnalnak hasadását, egy jobb kezdetét, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajkán, de az ígért földébe be nem léphetett. Márciusi szellő hozta egykoron a szabadság első virárait, márciusi szellő hozta a s omoru hirt, hogy nincsen Kossuth, nincsen Mózesünk.

Hogyan gyászoljuk méltóan őt? Izrael fia megemlékeztek Mózes hatalmas cselekedeteiről, melyeket az Ur szemé előtt tőn Izraelben. Míg megemlékezett Izrael népe az ő nagyjairól s tisztelte azok emlékét, nagy s hatalmas volt e nép. De midőn megfeledkezett jölteviről s kerestére feszítette Szabadítóját, az Ur földönfutóvá tette.

Hogy ezer éve áll hazánk, talán annak köszönheti, hogy nagyjainak emlékét tisztelni tudta. Bár megnyugtató a fájdalom közepette, hogy Kossuth halálának leverő hire az egész nemzetet, mintha csak egy szív, egy lélek volna mély gyászszal elborítja: mégis nem hozzá méltó volna gyászunk, ha emléke nem élne örökké mi közöttünk.

És ne feledjük, hogy az Isten az, ki adott nemzetünknek beszédekben és cselekedetekben hatalmas prófétát, kinek nagyságát csodálni jól esik szívünknek. A Mindenható öröközte e hon fölött, midőn a titáni küzdelemnek gyászos vége lett. Akkor Kossuth eszméit el lehetett hantolni de örökre eltemetni nem! A megváltót is sirba helyezék, de jött a husvét reggelen vele a feltámadás. Így támasztotta fel Isten, Kossuth eszméit, hogy azokon mint erős fundamentumon épüljön az új Magyarország. Azért hála tüze lobogjon szívünkben Isten iránt, ki nem feledkezik meg magyar nemzetünkről.

Gyászoltok, sirtok ti? Nem halljátok-e a mennyei szózatot? Mit álltok itt, nézvé a mennybe? Példát hagytam ti néktek, hogy az én nyomdokimat kövessétek. Kövessétek az ő példáját a hazaszereteten. Ti apák, erre tanítsátok fiaitokat, ezt oltjátok szívökbe! Ti anyák, hazaszeretetre neveljétek leányaitokat! Ez lesz a nagy férfiakhoz méltó gyász. Ha valaki, úgy ő szerette Isten után hazáját legjobban. Mintha csak róla zengene az ének

Hazának rendületlenül Légy hive, óh magyar Ez éltetőd ha elbukál Hantjával ez takar.

Másutt talán kékebb az ég, zöldebb a virány, illatosabb a levegő, enyhébb a tavasz, és mégis ne feledd: A nagy világon e kívül Ninc en számodra hely. Áldjon vagy verjen sors keze, Itt élned, haldod kell. Amen.

Irodalom — Művészet.

* A M. T. Akadémia idei nagygyűlését május 2-dikán tartja meg. Május 4-d kén tagválasztó nagygyűlés, 6-dikán ünnepélyes közülés lesz. Az I. osztály nyelvtudományi alosztályának üresedésben levő egyik levelező tagsági helyére első helyen Bacher Vilmos semifilologus és Balassa József magyar filologus, a debreceni főreáliskola tanára van jelölve.

* Történelmi Társulat ülése. A tudós történetírók társulatának tegnapi ülésén Thaly Kálmán foglalta el az elnökséket. Mikor megnyitó beszédében a nagy nemzeti gyászról megemlékezett, a diszes közönség felállt és úgy hallgatta végig a mély megindulásból fakadó szavakat. Thaly Kossuth Lajosban a magyar történetírás panteonjának új halottját bucsuztatta el. Ezer éves történelmünk elhunyt hőrsza, kinek Szent-István után talán legtöbbet köszönhetünk, örök dicsősége marad a magyar történetírásnak is. Mestere volt az élőszónak és írótolnak egyaránt. És az ő fényes tolla talán sehol sem ragyogott úgy, mint mikor munkás élete alkonyán maga örökitette meg emlékirataiban mindazt, amit élete delén alkotott. Indítványozza tehát, hogy Kossuth Lajos emléket a Történelmi Társulat igtassa jegyzőkönyvébe, a jegyzőkönyv kivonatát pedig hivatalosan közölje a nagy halott fiaival. Thaly indítványát a gyűlés egyhangulag megszavazta.

Színház.

(Százhetvenkettedik előadás.)

Bánk bán.

Tegnap a Kossuth-szobor javára „Bánk-bán” került színpadra olyan kis számú közönség előtt, a melyet ritkán látunk színházunkban. Mintha csak össze beszélt volna a t. c. publikum, hogy ma nem megy a színházba, mintha csak azt akarta volna demonstrálni, hogy kegyeletes és hazafias addig, míg a zsebbe nem kell nyulni, hanem azontul — alszik. Mert hogy a katonazenét eltöltjék a színházról, mikor ott a Kossuth-szobor javára játszanak, ez érthető; de hogy a közönség is távol tartja magát, ezt csak a fentebbi okból lehet kimagyarázni.

Med g y a s z a i Evelin (Gertrud királyné) ezuttal mint ve n d ég lépett fel, s épen azért mert vendég volt, s azért is, mert nem tuljuk, hogy szerződötési célból játszott-e? részletes bírálatot róla nem adhatunk; tartozunk azonban annak kijelentésével, hogy Arday Ida helyét már nem töltheti be.

P e t h e s Imre (Bánk-bán) erősen küzdött szerepe nebézségeivel, de nem birta megközelelni elődjét Csiky, sőt néha — mint például a 4-ik felvonásbeli kitörésnél — roott a hátáson. Különben is sok leszokni való apró hibái vannak, így például, hogy gyakran — a mikor pedig arra szükség sincsen háttal fordul a közönségre; hogy mikor kezével gesztál, karjait bizonyos tanulmányzerű tempóban előbb mereven nyújtja ki s ez által mozdulata nem természetes, hogy járásában nincs az a férfias erőly, a minek egy Bánk-bánnál lenni kell, hanem olyan bágyadtan, lomhán lép, mint valami enervált gigerli.

Egy dráma-hősnél nagy szükség van arra is, hogy tudjon bánni a hangjával. Önbírálatot kell tartania arra nézve, hogy a kitörésnek milyen magas fokát bírja meg organuma s az átmenetet a szerint beosztani, mert csak egy kicsivel több, mint a mit megbir, már visszatetsző sőt nevetséges. P e t h e s fiatal színész, jó színpadi alak, hangja rendez körülmények közt elég érces, fogadja el hát e jó akaratú kritikát — és bizonyára hasznát veszi.

Tapolczi Dezső (Ottó herceg) a kéj-vadász merániat a töle megszokott rutin-nal személyesítette, finom szalon színész, a ki csak emelni tud, de rontani nem.

Cserni Berta (Melinda) kitünő alakítást nyújtott minden mozdulatán a tanu-mány nyomai látszóttak. Szenvedélyes kitörései mindég a kellő határok között maradtak s általán véve alakítása egészen kimagaslott a többi szereplők közül.

Hévési Gábor (Petur) szintén jó alakítást nyújtott, azonban őt is figyelmeztetnünk kell arra, hogy kitöréseknél hangját mérsékelje, mert beszéde sokszor érthetlenné válik. Pedig nagyon jól eltalálta a hangot, beleéltte magát az asszony-kormányzattal elégtelen, de királyát rajongásig szerető bihari bán szerepébe; szép volt különösen azon jelenete, midőn Bánk a király nevében parancsolja elfogatását s ő az elvadult dühös, a király nevének hallatára egyszerre bárányzelidővé változik s térdre omlik.

Ki kell még emelnünk Püspököt (Tibore), ki a parasztság elnyomtatásának ecsetelését teljes drámai erővel szavalta el s kis szerepét érvényre emelte; de meg kell említenünk Péchy Kálmánt, (Biberach) ki a lézengő kalandor lovagot, a maga jellemtelenségében tárta elénk s kifogástalan alakítást nyújtott.

A többi kisebb szerepek képviselői kielégítőleg feleltek meg feladatuknak.

P.

*** Színház köréből.** A mai bemutató előadás iránt óriási érdeklődés nyilvánul, a jegyek miatt valóságos megröghanták ma délután a pénztárt. A remek zenéjű és ügyes librettoja operette úgy látszik nálunk is olyan jó cassá darab lesz, mint a bpesti népszínházban. Ezt a darabot adják holnap és holnap után is rendes bérletben. Csillag Teréz vendégszereplése. A nemzeti színház kiváló művésznőjét, ki nálunk 4—5 év óta nem játszott, Tiszay igazgató 3 estére terjedő vendégszereplésre megnyerte. A kedves művésznő kedden „A dolovai nábob leányá”-ban, (Szentirmayné), szerdán Scribe „Nők harca” c. vígjátékában és Szécsi Bálint ú c. monológjában, csütörtökön a Nagy mama (Martha)-ban lép fel. Jelenleg Aradon vendégszerepel, hoi dacára annak, hogy most tavasszal már 9-ik szer játszik, mégis mindég te színház gyönyörködik a legkitünőbb naiva művészetében. A helyárok a színházi bizottság beleegyezésével 50%-al fel vannak emelve. Jegyek már holnap válthatók.

Vegyes hírek.

— Koporsó a Tisza medrében. Gróf János utbiztosnak, ki a Tisza árterének iszapolási munkálatait intézi és ellenőrzi, azt jelentették a munkások, hogy az árterben egy korhadó koporsó fekszik elhantolva. — Az utbiztos a koporsót kiásatta és csakhamar kintűnt, hogy a koporsó már több évtized óta van a földben a benne nyugvó halottal. — Miután rendőrel megvizsgálták a koporsó tartalmát, a temetőbe szállították és ott újra eltemették. Hogyan került a koporsó a Tisza mellé, azt most már nem lehet megtudni.

*** Kossuth-terem.** A főváros előkelő köreiben mozgalom indult meg az iránt, hogy Kossuth Lajos turini lakásának bútorzatát s egyéb ingóságait hozzák a fővárosba s itt alkamas középületben azokból Kossuth-termet rendezzeve be. Az eszmét akként akarják megvalósítani, hogy Kossuth fiaihoz küldöttsegileg járulnak s az ereklyék átengedését fogják kérelmezni.

*** Baró Carnot.** A francia lapok abból az alkalomból, hogy királyunk Carnot-t a Szent-István-rend nagy keresztjével ajándékozta meg főlem itik, hogy a rend tulajdonosa joggal viselheti a bárói címet s elmondanak egy anekdotát, amely Faissoun orosz admirálissal történt meg, mikor királyunk ugyancsak a Szent-István-rend nagykeresztjével tüntette ki. Faissoun a cár asztalánál ült és a cár kérdésére, miért nem használja a bárói címet, így válaszolt:

— Sire, az ön házában az életem magasabb címemet használom, amely nem egyéb, mint felséged egyszereű alattvalója.

*** A legujabb Kossuth-nóta.** Pó-a Lajos a „Ne sirj, ne sirj, Kossuth Lajos” dallamára új szöveget írt, mely a következő s a fővárosban szétlre dalolják:

Sir a Tisza, sir a Duna
Hegyen, völgyön zokog a szél,
Sir az erdő, sir a mező,
Reszket minden kis falevél,
Eke mellett sir a magyar,
A barázda gyöngyharmatos,
Sir az egész Magyarország,
Téged sirat Kossuth Lajos.

Kossuth Lajos szent sírjára
Kisültött a nap sugára,
Tetejébe nyiladozik
A szabadság rózsafája.
Köny áztatja a rózsafát,
Minden reggel gyöngyharmatos,
Az ő lelke sir az égből:
Minket sirat Kossuth Lajos.

Helyi hírek.

— Szilágyi Dezső a debreceni ügyvédi kamarának üdvözlő feliratára az alábbi köszönő levelet intézte:

Örömmel fogadtam a tekintetes ügyvédi kamarának üdvözlő feliratát, melyet a házassági jogról szóló törvényjavaslatnak a törvényhozás elé terjesztése alkalmából hozzám intézni szives volt. Örövendtem ezen feliratban foglaltaknak azért, mert ez is meggyőzött engem arról, hogy az az út, melyet az egységes magyar házassági jognak megalkotása végett választottam, a magyar ügyvédi karnak is helyesléssel találkozik és támogatását bírja. Ezen tudat csak szilárdítani fogja azon törekvésemet, mely arra van irányozva, hogy a törvényjavaslat nemzetünk és jogunk egységeinek előmozdítása érdekében mi hamarabb törvényerőre emelkedjék. A személyemet illető kitüntetést elismeréséért fogadja a tekintetes kamara mélyen érzett hálás köszönetemet. Budapest 1864. március 30-án.

Szilágyi Dezső s. k.

— Egyházkerületi közgyűlés. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület tavaszi közgyűlése holnapután, hétfőn veszi kezdetét a kollegium disztermében. A fontos egyházi, közigazgatási és tanügyi tárgyakra hosszú sorozata vár elintézésre. Hogy csak a fontosaknak is a legfontosabbjait említsük, ilyenek: jelentés a debreceni egyetem felállítására eddig tett adományokról és ajánlatokról, melyek eredményét máltán élénk érdeklődéssel várja nem csak Debrecen, de az egész ország protestáns közvéleménye. Érdekes jelentést terjeszt közgyűlés elé az a küldöttség, a melyet a múlt őszi kerületi közgyűlés bizott meg a beregi esperes választás vizsgálatával. — Bölcsh megfontolást igényel a most szentesített zsinati törvények végrehajtására vonatkozó utasítások megállapítása. A közgyűlésnek tárgya lesz még a főiskolai orvosi állomás szervezése, valamint a tanítóképzés rajz-tanári állomás betöltése. Ez állomásra hárman pályáztak: Bakos Tibor, Dékányi J. és Krisztiány István, kiket ezen sorrendben ajánlanak a főiskolai tanárkarok jelölésre. — Legelső helyre kellett volna pedig tennünk azt a kegyeletes megemlékezést, mely a tárgyszerőzetben is első helyen áll és a melylyel az elnökség az egyházkerület mély és hazafias fájdalomát fogja tolmácsolni Kossuth Lajos hazánk nagy fia halála által a magyar nemzetet ért veszteség felett.

— Istenítiszteletek. Az ev. ref. templomban vasárnap, f. évi április hó 8-án, a következő lelkészek tartanak istenítiszteleteket; a nagytemplomban: Kiss Albert, a kistemplomban: Némethy Lajos, a Kossuth-utcai templomban: Dicsőfi József, az ispotálytemplomban: K. Tóth Kálmán. A róm. kath

templomban vasárnap reggel hét órakor Cserhalmay József kegyesrendi igazg. tanár tart csendes szent misét, fél nyolc órakor a kath. leány-és főiskolák növendékeinek Tárkányi Péter mond csendes szent misét. A honvéd újoncok és póttartalékosok eskütétel előtt a róm. kath. templomban szent misét haliga-nak, amelyen Reviczky tábornokkal az élén jelen lesz az egész tisztikar. A szent mise után Dr. Wolafka Nándor v. püspök-plébános egyházi beszédet tart a katonáknak. Kilenc órakor énekes nagy mise lesz, amely után az egyházi szent beszédet Tárna y Károly s. lelkész tartja. Dél előtt fél 12 órakor csendes szent misét Kópi s József s. lelkész mond. — Délután fél három órakor egyházi tanítást tart Dr. Wolafka Nándor v. püspök-plébános, a mely után 4 órakor a rózsafüzértársaság ájtatósága lesz. Az áz. hitv. templomban istenítiszteletet tart dél előtt 10 órakor Materny Lajos lelkész.

— A debreceni Kossuth-szobor javára mindennap érkeznek adományok szerkesztőségünkbe. A gazdag koronát, a szegény fillért aldozva e célra, de mindeniknek szívét egyforma érzélem dobogtatta. — Ma egy öreg ember, — ki nem nevezte meg magát, 1 koronát tett le szerkesztőségünkben a szobor javára. Eddigi gyűjtésünk eredménye **380 korona és 40 fillér.**

— Debreceni egyetem. Egy szegény, két keze munkája után élő debreceni ember Elekes András a püspöki hivatalnál ma 1 koronát adományozott a debreceni egyetemre.

— Gyász-ünnepély Kossuth emlékére. A debreceni kereskedelmi akadémia önképző köre ma d. e. 11 órakor szépen sikerült gyász-ünnepélyt rendezett Kossuth Lajos emlékezetére az akadémia disztermében. Az ifjuság és a tanári karon kívül ott láttuk Zádor Lajost, a kereskedő társulat elnökét, Novelli Edét, a felügyelő bizottság elnökét és a társulat több tekintélyes tagját. A kegyeletes ünnepélyt az ifjuság dalköre nyitotta meg „Fehász Kossuth halála után” című gyász-dal eléneklésével, melyet Szojka Gyula tanár vezényelt. E után Klár Andor III éves haligató szavalta el nagy hatással Hiadornak „Kossuth” című költeményét, Dr. Bayer Ferenc akad. igazgató tanár szép és lelkes beszédben emlékezett meg Kossuth Lajorról. Utána megint a dalkör énekelte: a Nemzeti dalt. Majd Bakó György II. éves hallgató szavalta mély érzéssel Bartók költeményét: „Kossuth Lajost” — Befejezésül a dalkör énekelte: „Kossuth Lajos azt izente”, — az ifjuságot ez annyira fellelkesítette, hogy együtt énekelte a dalárdával s e hazafias dalt énekelve oszlott szét.

— Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága hó 16-án tartja meg rendes havi üését. 17-én pedig rendkívüli közgyűlés lesz, melynek tárgyai: jelentés a Kossuth gyászra vonatkozólag a törvényhatóság nevében tett intézkedésekről, részvétirat a Kossuth családhoz, Kossuth nevének jegyzőkönyvileg megőrkítése és a Kossuth Lajos arcképének a megyeháza számára megfestetése.

— Presbiteri közgyűlés. A debreceni ev. ref. egyház tanácstermében ápr. hó 8-ik napján d. e. 10 órakor presbiteri közgyűlés lesz. Tárgy: tanárválasztó küldöttség választása és folyó ügyek.

— A vénkert gazdák mozgalma. A honvédelmi miniszter szerződést kötött Berger Jenő helybeli építésszel, amelynek értelmében utóbbi kötelezi magát, hogy a honvédelmi miniszter tervei szerint saját költségén 60—70 betegágyra berendezett kórházat épít Debrecenben a honvédség betegei számára. A kórház épületét pedig 25 évre kibérelt tőle a miniszter. — Berger Jenő a vénkert nyugoti oldalán vett meg egy szőlőföldet, hogy ott építse fel a kórházat. A tanács nem tett kifogást az ellen, hogy a kórház ide épüljön, csak azt kötötte ki, hogy a közegészségügyi szabályokat megtartsa. A vénkerti szőlőbirtokosok azonban tiltakoznak a kórház építése ellen s felfolyamodással éltek a belügyminiszterhez, kérvén, hogy akadályozza meg az építést, — legrosszabb

esetben pedig kötelezte vállalkozót arra hogy a kőházat két és fél méter magas kőfallal kerítesse körül. E lépésüket bejelentették a tanácsnak is, melyet arra kérnek, hogy a belügyminiszter válaszáig ne adja ki az építési engedélyt. Kérelmező kert-birtokosok a kőházak felépítésétől a Vénkertnek kertéségi jellegét féltik, melyet pedig minden körülmények között fenntartani óhajtanak.

— **Markovics ünnepély.** A debreceni főiskolai gyorsíró egyesület az énekhar közreműködésével a főiskolai énekteremben április hó 8-án Markovits emlékünnepeket rendez következő műsorozattal: I. rész. 1. Gyászdal. Előadja a főiskolai énekhar. 2. Megnyitó beszéd. nt. Csiky Lajos felügyelő tanár urtól. 3. Emlékbeszéd Medgyesi Károly egyetemi elnöktől. 3. C. Kápolna. Kreutzertől, előadja a főiskolai énekhar. 5. A főiskolai gyorsíró egyesület története. Konrád Ernő egyetemi titkártól. II. rész. 6. „Az első magyar gyorsíró” Szark a Károlytól. 7. Nem tudom én... Thern Károlytól. előadja a főisk. énekhar. 8. Markovits emlékezete, szavalja Csajághy Károly. 9. A gyorsírás ismertetése Medgyesi Károlytól. 10. Isten áld meg a magyart. Előadja a főisk. énekhar. Kezdeté délután pontban 4 órakor.

— **A debreceni jótékony nőegyesület** április hó 8-án d. u. 3 órakor az árvaház üléstermében választmányi gyűlést tart. Tárty: 1. Segélyezések. 2. Folyó ügyek.

— **A pallagi harcászati lövőtér — marad.** A „Debreceni Ellenőr” ösmertette volt azokat a tárgyalásokat amelyek a helybeli állomás parancsnokság és a városi tanács között folytak egy új nagy távolságu harcászati lövőtér bevezetése tárgyában. A katonai hatóságok a pallagi lövőtérnek kibővítését esetleg más távolságu lövőtérnek a kijelölését kívánták. — Mindkét kívánság teljesítése nehéz akadályokba ütközött. A Pallagon fennálló gazdasági épületek lebontásával és előtér kivágásával lehetett volna csak messzebbre tolni a lövőtér határát, de ez által tetemesen növekedett volna az a veszedelem, melynek harcászati lögyakorlatok alkalmával ott most is nagy mértékben ki van téve ember, állat élete. A tanács a vasút által keresztül szelt hortobágyi pusztán hajlandó volt a kellő térséget jelölni ki harcászati lögyakorlatra, de erre azt mondta a katonai hatóság, hogy gyalog menve napok kellenének a csapatoknak, míg megjárnák a hat mértföldre fekvő pusztát; a vasutat pedig azért nem vehetik igénybe, mert ilyen kiadásokra nincs fedezete a hadi kincstárnak. Tehát a város, melynek a beszállásolási törvény értelmében kötelessége harcászati lövőtérrel is gondoskodni, valahol a város körébe mutasson helyet. A tanács azt válaszolta hogy az élénk közlekedési utaktól, keresztezett és gazdasági épületekkel sűrűen megrakott város körüli földeken még olyan területet sem tud kimutatni, amilyen a pallagi pusztát. Az állomás parancsnokság a tanács erélyes magatartása folytán végre engedett s ma értesítette a tanácsot, hogy továbbra is belenyugszik az eddigi pallagi lövőtér használatába.

— **Sétahangverseny.** A 39. ezred zenekara holnap vasárnap d. u. 4 órakor a „Margit”-fürgőn tartja a szokásos sétahangversenyét, A műsorban M yerber Rossi Fabrich, Czapek, stb. vannak képviselve.

— **A tanítóképeségi vizsgák** ma értek véget. A jelenkezés április 2-án történt meg. Jelekezett egész, illetőleg befejező vizsgálatra 18 tanító, első vizsgálatra 3 tanító; állami intézetben nyert oklevelek kipótlására 3 tanító; továbbá 6 hittanhangzó, kik közül egy visszalépett. Az írásbeli vizsgálat április 3-án ment végbe. 4, 5, 6-án szóbeli vizsgálatok tartottak. Az egész vizsgát a 7-ikén tartott gyakorlati tanítás zárta be. Tanítók közül oklevelet kapott 11. kik közül kitűnő oklevelet nyert két tanító u. m. Zeke Daniel törökszentmiklósi tanító, ki minden egyes tanítványból kiünően képesített; továbbá Kiss József resicai tanító. Jele oklevelet Takács Ambrus kabai tanító és Teresh Gyula b. m. vásárhelyi népiszkolai felügyelő kapott. Elegendő oklevéllel 7 tanító látta el. Az oklevelek majd az esperesi hivatalok útján fognak elküldetni.

— **Füüdőkudvezmény tanítóknak.** A stószói hidegvíz-gyógyfürdő igazgatósága néhány tanítót jelentékeny kedvezményben részesít a most megnyíló fürdő idejében is. — A kik e kedvezményeket igénybe venni akarják, folyamodványaikat a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címezve beadhatják apr. 15-ig. Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelőnél, aki bővebb felvilágosítást is ad.

— **Elmebeteg.** Szatmári Gábor 44 éves debreceni lakos családtagja, régebbi idő óta elmebeteg szenved. Már egyszer ápolás alatt volt a debreceni kórházban s tgnap újra kitört rajta az idült betegség. Tegnap a Nagyszappanos utcán le-s felszaladgált és mint családtagja veszélyes embert ismét beszállították a kórházba, dr. Balkányi Ede kerületi orvos intézkedésére.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A debreceni ácsiparosok tezetkezési egyesületének alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Uj fűtött kocsi.** Miat a „Pesti Napló” írja, a Magyar Államvasutak vonalain uj fűtött kocsiakkal tesznek kísérleteket. Az eddigi fűtőrendszerek mellett a vegyes vonatokat, sőt a hosszabb személyszállító vonatokat sem lehetett kelően melegíteni. E baj megszüntetése végett készítettek az uj fűtő kocsikat, a melyeket a vasut végére kapcsolnak és amelyek ugy működnek, hogy a gőzt nem vonják el eredeti rendeltetésétől. Így a mellett, hogy a kelő fűtés meg lesz, a vonatok sebessége sem szenved.

— **Elvesztett.** Tegnap este felé az Iparbankpalotától a városházig terjedő uton, vagy a kis templomtól 7 ó. 22 p-kor induló kis vonaton egy sima arany karperec, egy ezüstbe foglalt 5 francos arany függővel. Ez uton kérem fel a becsületes megtalálót, hogy azt vagy valamelyik rendőrkapitányságnál elhelyezni, vagy lakásomra a kórházba eljuttatni sziveskedjék, hol köszönetem mellett illő jutalomban is részesül. Horváth Károly,

— **Uj orvos.** Felhívjuk olvasóink figyelmét amaz egyszerű hirdetésre, mely nyilttéri rovatunkban ma közöltetik. Dr. Derékassy István orvos úr 7 évig volt gyakorlatban a budapesti mentő egyesületnél, három évig a Rókus-kórházban mint orvos gyakornok s így a tiz esztendői praxis kellő garancia nekünk arra, hogy az új orvost a szenvedő emberiség figyelmébe ajánljuk.

Tűviroatok.

(A „Debreceni Ellenőr” s. tudósítójától.)

Budapest, április 7.

— Érk. d. u. 2. 35. kor. —

A képviselőházi elnök válság.

Báró Bánffy Dezső, a képviselőház elnöke Bicsbe utazott. Az ellenzéki lapok szerint ez utazás a Kossuth-ügyre volna összekötésben. — A kormányparti „Magyar Ujság” ma reggeli száma kijelenti, hogy habár a szabadelvű pártban ki van mondva az a jelszó, hogy Bánffy Dezső képviselőházi elnök a hirtapírókkal szemben tett intézkedései miatt eljött nem lehet, — mégis maga a kormányparti sajtó ezen kérdésben **semmi szín alatt senki kedvéért nem enged s szolidaritásban áll a sajtó összes többi organumaival.**

Vilmos császár felköszöntője.

— Érk. d. u. 3 óra 45 p. —

Vilmos német császár tegnap este Pólában, az ebédnél felköszöntötte Ferenc József ő felségét a királyt és az osztrák-magyar hadi tengerészetet.

A német császár felköszöntőjében ezeket mondotta:

Bárhova vezetné őket Ferenc József

császár és királynak legjobb barátjának hívó szava: egyesülve a legbensőbb barátságban és a leghivebb fegyvertársaságban jelszavuk legyen: „teljes gőzzel előre!” Poharat Ferenc József császár és király ő felségére és haditengerészetére emeli. Hurráh!

Apró-cseprő.

* Modern gyerekek.

Pistika (gyimnazista): Te Laci, miért lógatod ugy az orrodot?

Laci: (szintén gymnazista.) Mert Mariskát az én imádottam, ma bezárták az intézetbe, mert nem tudta a leckéjét.

* Kiesett a szerepből.

Színész (egy családnál, a hol meg van hiva, négy szemközt marad a házi kisasszonytól és udvarol neki): Oh kisasszony, én szeretem önt, én imádom önt én, én... ejnye, de hol van ma a sugó!

* Résztvét.

Fuvaros: Ajajaj, segítség eltűri a lábom.

Társ: Mit ordítasz bolond, jó hogy az ökröd lába nem tört el.

* Logice.

Patikus: ez a recept régi.

Parasz: Igenis kérem alássan még a feleségemnek írta az orvos fejfájás ellen, de mivel a feleségemmel nagyon ellenkező a természetünk, hát gondoltam, nekem most jó lesz lábfájás ellen.

A hatalmas lángelme csakhamar elnyövi a testet, melyben van; ugy vannak a nagylekkelés, mint a nagy folyamok, elpusztítják partjaikat.

Chateaubriand.

Csak az ostoba szokott ritkán kételkedni; a bolond sohasem kételkedik; az okos ember beisméri, hogy sokat kételkedik.

Renouvier.

A szabadság jog arra, hogy mindazt megcselekedjék, mit a törvények megengednek... Egy államban szaz egy társadalomban, a melyben törvények vannak, a szabadság nem állhat egyébből, mint mindannak megcselekedéséből, a mit akarni kötelességünk és nem pedig ama kényszerből, hogy megcseleljük azt, a mit akarni nem kötelességünk.

Montesquieu.

* **Egy szépség-egyetem.** Csak a hiságukból oly híres amerikai hölgyek jöttek arra a gondolatra, hogy a szép arckifejezés kiképzésére okvetlen szükség van egy főiskolai tanfolyamra, a melyen a hallgató hölgyeket arra a nehéz művészetre oktatják, hogy miként kölcsönözzék arcvonásaiknak és testmozdúataiknak a képzelhető legnagyobb kecsességet és bájat. Ezen a szépség-kollégiumon oktatást kapnak a beszédben, vagyis abban, hogy mikép kell beszélni, a nélkül, hogy az arckifejezés elváltoznék a nehézkes kiejtésű szavak kimondásában. Egyike a legnehézkesebb szavaknak az egyszerű potatoszó, a melynek begyakorlására két óra alig elég. A kollégium tanárai arra a megfigyelésre jutottak, hogy a zene az arcnak bizonyos kedves kifejezést kölcsönöz de nehéz az illető arcnak megfelelő zeneszerzőt megtalálni Szóke hölgyek, ha Chopint hallgatják, melancholikusokká válnak. Barna hölgyek számára különösen ajánlatos Wagner, mert az ő poikromatikus zenéje megadja a harna szépségnek a szükséges lágy-ságot, barátságossá és hajlékonyvá teszi azt. A legtöbbben hallgatják azokat az előadásokat, a melyekben azt adják elő, hogyan kell ugy aludni, hogy a nyugalom a legelegánsabb és legharmonikusabb módon legyen keresztülvihető

Közönség köréből.*

(Köszönetnyilvánítás.)

A debreceni joghallgatók s gító egy-
letének az „I-tvá.” gózm lom-társulat kegye-
jőndulatából 20, azaz húsz forintot szíves
adományoz í, mely kegyes adományért fogad-
ja nevezett társulat tőrtől is az egy sült-
névete leghátsóbb kőszönetmet.

Debrecen 1894. ápr. 7-én,

Kecskeméthy Gyula.

J. S. E. elnök.

(Köszönetnyilvánítás.)

Kedves kötele segítségnek tartjuk, Tek. Dr.
Kentzler József orvos urnak szeretett kis-
ányunk betegségében önfeláldozó működéséért
ez uton is hálás köszönetünket nyilvánítani. —
Továbbá dr. Csikos és dr. Balkányi
urk is fogadják őszinte köszönetünket műkö-
désükért.

Juhász József és neje.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szótalány.

— Közli: **Gyuszi hiba.** —

Ó sirokon, háztetőkön hegyeken
Első tagom egyből helyt is megterem,
Mesterember a második, találd ki;
Fát faragni nem tudna ugy akáki.
Város vagyok összevonva e kettő:
Nem nagy régen de megvert a Teremtő.
Het s nyolcadik betűm lesz a harcadik;
Igy nevezik a papiros lapjait.
A hány betű még a v gén ott marad;
E nélkül az ember álat volt csak,
Zord időknél vagyok én gyász-madara,
Rólam zengett egy költőknek bu-dala.

A múlt heti talány megfejtése: (Eskü-
eső karikara, Kossuth Lajos srhalmára.)
Megfejtését helyesen beküldték: W a n-
nert A biáné, E nek Z. báró D i t i f u r t n e
(Högyész), F e k e t e n é, F e h é s
O t t l a, B á n y a i D o s s ó, B r e n d t J á n o s
(T ü b i n g a), D e b r e c z e n i
I s t v a n, P é t e r O g a, D a r v a s,
E z t i k e s S a n d o r, D o c z y I l l a,
Z i v u s k a F e r e n c (B e c s.), F a l k A l c e,
F r a n k M a r i s k a, K o v á c s S a n d o r,
F ó t h E m i l, J u h á s z I m r e, Z o m-
b o r I m r e, K o r o k n a i I m r e,
G l ü c k L e o p o l d n é, F ü l ö p L u i z a, L á n g
l e m a, S z a t o r E s z t i k e é s J u l i s k a, K u n J u-
s t a, E ö r y M a r i s k a é s E ö r y K á l m á n,
G. S z a b ó K á l m á n, S c h ö n b e r g e r J o á n,
é s I r é n, D r u c k e r M a t i l d; B. M. (B u d a-
p e s t), P á r d á n y i I m r e, B u z á s
A n t a, F a u l e s I d a é s O l g a R e z e d a k i s-
e s s z o n y, C z i z m a d i a A n n a é s H e r-
k é l y A r a n k a K ö r ö s y A d o r j á n
G y ü r k y O t t l i a, S i n a y I m r e, é s
I t. J a n k o v i c s S a n d o r, i f j. P á l l f y
G a o r, K o r e s m á r o s K á m á n, L u k á c s
I m r e, C s e n g e r i J ó z s e f, D a r a y J o á n,
K o v á c s F r., M o s k o v i c z J o z e f i n, (n y e r-
t e s) S z a t m a r i Z o i t á n (g y m n. t a n.), N a-
g y L a j o s, S z a b ó J ó z s e f, B u r a i K a t a l i n
E z e r e s s y B e r t a, F o r g á c s G y u l a
T o t h H e l é n, L o l o t t e, H o l l i E m m a,
N a g y L ó r a, B é l e r I l k a, N i g g e r.

Közgazdaság.

Egérirtás bacillusokkal.

B.-Ujváros, április 4.

Egyes bacillusoknak a szervezetre gyako-
ratos és legelő hatását, kártevő állatok
kiszűrésére felhasználni, már régebben kísérlete-
zők tárgyát képezte; már a közel jövőben a
biológiai útján oly segédeszközök birtokába
járnak, melyek igénybevételével mind ama kár-
tevő állatokat (ha nem is egészen, de részben)
kiszűrik, a melyek jelenleg az országok
gazdaságában nagyon is számot tevő kárt
tevének.

Ha az kísérletezések is eredményre ve-
zettek, bizonyítja a következő eset.

Löfflernek egy időben feltűnt, hogy kísér-
leti célokra használt egereit járványszerűleg meg-
betegednek s elpusztulnak; halálokat kutatva
egy bacillust talált az elpusztultak vérében s
összes szerveiben, amelyet az ember typhus ba-
cillusához való hasonlósága miatt fogva egér
typhus bacillusnak (bacillus typhi murum) ne-
vezett el. Q. társ kísérletekkel ebi-
zonult, hogy a bacillus kizárólag egerekre
kárkönyhatású; az egerek közül pedig éppen
a házi mezei egér birtokos typhus-szerű beteg-
ség iránt a legnagyobb fogékonysággal. Löffler-
nek a felfedezése után nemsokára alkalma nyílt
egérirtási kísérleteit a gyakorlatban is ki-
próbálni. Thessaliában egy bizonyos egér nem
(Arvicola arvalis) anyira elszaporodott, hogy
valóságos országos csapássá vált ama pusztítása,
a melyet a vetésekben tett A földmivelő nép
a kormányhoz folyamodott segélyért, a mely vi-
szont Pasteurhoz fordult tanácsért. Pasteurnak
ekkor már tudomása lévén Löffler egérirtási
kísérleteiről, őt ajánlotta Görögország kormá-
nyának. Löffler a kormány meghívását elfogad-
va megkezdte az egerek elleni irtó háborút.
Eljárása a következő volt: Typhus bacillus
tenyészeteket kémcsövekbe elhelyezve vitt ma-
gával Thessaliába, egy-egy kémcső tartalmát,
feltörrelt s 37 C°-ra lehűlt egy liternyi sósvízbe
öntötte, az egészet jó összekeverte s az így
elkészített folyadékba áztatott 1—3 cm³ nagy-
ságu, száraz fehér kenyér-darabkákat, melyeket
azután ily állapotban a szántó földeken lévő
egérlyukakba elhelyeztetett. A hatás bámulat-
os volt, 6—12 nap múlva az egereket a szó-
szoros értelmében elnyelte a föld, a mennyiben
az egérlyukakat felásva, azok leghátsóbb részé-
ben megdögölve feküdtek. Egy hónapig tartott
az irtó háború s Thessalia megszabadult az
egerektől, a melyek ugyancsak megszorod-
hattak, ha már a kormány beavatkozása vált
szükségessé. Ezen eljárás nagy hátránya azon-
ban, hogy ily alakban alkalmazva meglehetősen
kötésges; lehet azonban egyszerűsíteni, mi ál-
tal a kötszések a minimumra redukálódnak.
Ez az egyszerűsített eljárást a „magyar óvári
szemle” 1893. II. februári száma közli, a hol
Dr. Szabó Ferenc a birtokán eszközölt kísérle-
tek nyomán azt részletesen ismerteti. Alkal-
mazták az egérirtás módját Németország
több gazdaságában is, de sehol sem oly ered-
ményesül, mint Löffler Thessaliában. Az épüle-
tekben s körül ugyan kipusztítani az egereket,
de a szántó földeken nem, dacára annak, hogy
majdnem mindegyik kísérletező a készített ba-
cillus tenyészet öltő hatását oltási s eetésí ki-
sérletekkel ellenőrizte, s azon kívül a bacillus
typhi murium tényleges jelenetét mikrosköppel
mégállapította. Magam is elszórva egy kis lucer-
náson ily folyadékba áztatott kenyér darabká-
kat, semmiféle eredményt nem értem el. Mind-
eből következtetve, úgy látszik, a házi egereket
s a Thessaliában való Arvicola arvalis-t biz-
tonnával irthatjuk ki ily eljárással de mi me-
zei egerünket nem. Lehetséges azonban, hogy
a bakterium tenyészet hatásának fokozása ál-
tal, az már a közel jövőben sikerülni fog.

Plochmann Emil
állatorvos.

* Vegykísérleti állomás Debrecenben. Vá-
rosunk hasznos és kulturális haladásának elő-
mozdító intézményei ismét gyarapodtak egy-
gyel: a földmivelésügyi miniszter ur, a kir.
gazdasági tanintézetetl össz kapcsolva felállí-
totta a mezőgazdasági vegykísér-
leti állomást, amely nem csak törekvő
gazdáinkat, hanem minden ipartűzéssel fogla közö
polgártársainkat, valamint egészségügyi szem-
pontból, mindnyájunkat közelről érdekelhet.
Ezután mind azok kik valamely állati vagy
emberi tápszer vegyi összetétele, élvezhetősége,
avagy valódisága iránt birtokos meggyőződést
őhajtanak szerezni vagy bármiféle iparcikk irá-
nyában kívánnak felvilágosítást, megszerzhetik
a vegykísérleti állomástól melynek címe: m.
kir. mezőgazdasági vegykísér-
leti állomás Debrecenben gazdasági
tanintézet. Az állomás vezetője dr. Vedródi
Viktor tanár, aki mindenről felvilágosítást nyújt
az állomá hoz fordulóknak. Az állomás díjgyé-
zéke szerkesztőségünkben is megtekinthető.

Debreceni ingatlanok forgalma, a kir.
törvényszék mint teleklönyvi hatósága nál f. évi
március 31-től ápril. 7-ig. 1. Polgári József és
neje Kis Mária veszik, Polgári András kis he-
gyes tanya birtokát örökségi illetőségébe 6000
frt értékben. 2. Koczka Mihály és neje Szonoki
Zsuzsanna veszik, özv. Jósh Istvánné N-meti
Mária i potály utca 3459 sz. házát 3400 frtért.
3. Nagy Bálint és neje Szodrai Sára veszik,
Schaff Márton és neje Neumann Johanna ondódi
földét 1000 frtért. 4. Kaszás Mihály és neje
Jacs Eszter veszik, Illyés Lajos csapó keleti
szőlőjét 650 frtért. 5. László Mihály és neje
Köblös Julianna veszik, Nagy József és neje
Burai Mária új földét 150 frtért. 6. özv. Ökrös
Jánosné Polgári Zsuzsanna veszi, Varga Fe-
rencné Dalmy Teréz ondódi földét 2150 frtért.
Földmann Gyula veszi, néhai Sek Lajosné tizen-
három város 1626 sz. házát ondódi földével
4033 frtért 39 krétt. 8. Balogh János és neje
Harsányi Eszter veszik, Kovács László és neje
Bene Zsuzsanna kasza köz 958 sz. malom telkét
3000 frtért. 9. Fischer Adolf és neje Weisz
Regina veszik, özv. Simon Istvánné Jósh Manó
piac utca 1902 sz. 33 frtért. 10. Jenermann
Rozália Schwaic Jakabné veszi, férje meszina
utca 547 sz. háza fele részét 2000 frtért. 11.
Varga Imre és neje Szentpéteri Julianna veszik,
Ujvári Pal és neje Töröi Zsófia kokas utca
524 sz. házát 1250 frtért. 12. Szegedi Lajos és
neje Czegédi Mária veszik, Takács József és
neje Egri Eszter vendég utca 3346 sz. háza
2100 frtért. 13. Ungvári Sándor és neje Csösz
Sára veszik, Móricz András majorsági földé
egy részét 500 frtért. 14. Montay Birna ve zi,
Frank Ferenc és neje Löveufeld Karolina da-
rabos utca 1039 sz. házát 9000 frtért. 15.
Zátorszki István és neje Drexler Manó veszik,
Varga Lajos és neje Jart Roza ondódi földét
1000 frtért. 16. Dr. Szentpály Béni és neje
Horthy Ágnes veszik, dr. Nagy Lajos nagy erdei
földét 550 frtért. 17. Szathmári Szekecs Lászlóné
Varró Erzsébet veszi, férje csicsogó tér 2882
sz. háza tele részét ajándék címen 600 frtért.
18. Róz Jakab és neje Sternberg Katalin ve-
szik, Kovács Sándor új földét 16500 frtért. 19.
Jensterstein Hermann és neje Gottlieb Hani
veszik, K szonyi Mihály és neje Cseh Julianna
tizenhárom város 1792 sz. házát 6200 frtért.

Debreceni városi színház.

Idénybérlet 29 sz. VIII. Kis bérlet 29. szünet.
Szombaton, ápril 7-én,
páratlan szünetben, itt először:

A CITERÁS.

Operette 3 felvonásban Szövegét Csiky Ger-
gely után írta: Murai Károly. Zenéjét szerlette:
Konti József.

Vasárnap, 1894 évi ápril 8 án:

itt másodsor:

UGYANEZ.

HETI MŰSOR.

Hétfő ápril 9. „A citerás” operette,
3 adszor bérlet 146. sz.
Kedden ápril 10. „Dolovai nábob leánya”
szimf. páros bérletszünetben felemelt helyárak-
kal. Csillag Teréz első föllépte.
Szerda ápril 11. „Nők herce” vizjáték.
írta Sebze. „Baluán” monolog, írta Szécsi,
Csillag Zoltán föllépte, felemelt helyár, bérlet
47. sz.
Csütörtök. 12. Nagymama vizj. írta Csiky
Csillag bucsu felépte felemelt helyárakkal
bérlet 148 szám.
Pénteken: 13. A i Baba — látványosság
— itt először, itt Komra, gyermek és nép
előadása leszállított helyárakkal bérletszünetben.
Szombaton: 14. A Citerás.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csekonai” nyomda és kiadó r-t.
Felölös szerkesztő:
Komlóssy Dezső.

Dr.
az ö
RE.
DEBREC
♦♦♦♦♦
A c
csarno
t. köz
idényr
mai n
A vil
legjo
fénym
tik esa
csak a
névalá
temér
lomba
nétám
hogyi

Nyilttér.

Med. univ.

Dr. Dereakassy István

az összes gyógytudományok doktora

RENDEL: d. o. 8-9 óráig.
d. u. 2-4 óráig.

Lakása:

DEBRECZENBEN, Szent-Anna-u. 2268 sz.

A debreczeni központi tejcsarnok tisztelettel értesíti a t. közönséget, hogy a nyári időnyre

tejedőjét
mai napon megnyitotta.

A világ legjobb fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz.

Bécs

gyár alapított 1835!

Ezen fénymáz vitriol nélkül gyorsan a leg-szebb mély fekete színű fényt adja és a bőrt tartóssá teszi.

Mindenütt raktáron! Ertesítés! A n. é. közönség saját érdekében kére-

lik csakis Fernolendtt fénymázt venni és csak azon dobozokat elfogadni, melyek

St. Fernolendtt

névaláírásommal vannak ellátva, mivel temérdek értékűtlen utánzat van forgalomban, melynek vignétája az én vignétámhoz hasonlóan vannak nyomva, hogy így a közönséget tévútra vezessék

Eladó szőlő-porhajasok és simavesszők

saját telepemről.

Legnemesebb csemege fajtisza **Passatutti (Chassel musque blanc) ropogós Muskotály** vegyesen. **Borfaj bakar** és más nemesebb fajok vegyesen kaphatók és megrendelhetők.

Én nem csak vesszőimet, de szőlőm természetét is minden évben augusztus és szeptember hónapban árusítom.

Ormós Gábor

DEBRECZEN

Bathányi-utca, 2555. sz.

Debreczen szab. kir. város Tanácsától.

2923.

1894.

Tenyészbika árverés.

Debreczen szab. kir. város gazdasági tüzrgulyájából 10 darab és pedig 6 darab két éves szánteletti, és 4 darab korosabb kiselejtezett tiszta magyar fajú bikának eladatása elhatároztatván, értesítettnek a venni kívánók, hogy azok a folyó 1894. évi Április hó 23-án délelőtt 9 órakor a helybeli batomvasártéren megtartandó nyilvános szóbeli árverés utján elfognak adatni.

Debreczen, 1894. ápril 5.

A városi tanács.

2 arany,
13 ezüst érem,
9 dísz és
elismérő
okmány.

Kwizda Ferencz János

Kwizda féle

Restitutionsfluid

os és k. hiv. szab. mosóvíz lovaknak.
Egy palackkal frt 1.10 o. é.
30 év óta udv. istállóiban valamint katonai és polgári nagyobb istállóiban, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítőül; toábbá fejemódások, rándulások, az inak mer vsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Tessék a fenn-
nebbi védjegyre
ügyelni s a vétel-
nél határozottan
kifejezni
EWIZDA-féle
Restitutionsfluid

Fő letét:
Korlátli gyógyszerár
Kornoburgban.

Kapható a
gyógyszertár-
rakban és
drogistaéknál.

Tölsner Adolf
Billiárd-gyára

Bécs, V. Rampersdorfergasse No. 7.

ajánlja cs. és
k. kizárólag
szabad.

fordíthatlan billiárdjait

két márványlappal most 525 frttól feljebb.

Elvállal egész kávéházi berendezéseket mindenféle módozatban, részletfizetésre is.

Átjátszott billiárdok bábra vagy carambolra új szerkezettel 150 frttól feljebb. — Arjegyzékek kívánatra ingyen.

UJ ÜZLETÁG

a milyen belügyminiszteri engedéllyel még eddig nem volt Debreczenben!

GYÓGYFÜSZER- és
ILLATSZER ÜZLET
DROGUERIA

gyógyszerek, állatgyógyászati cikkek, fertőtlenítő és kötszerek első és egyedüli nagy raktára:

Angol, francia, német illatszerek, arczüditők, hölgy porok, gyógy- és pipere szappanok szoba illatok, illó olajok, szájvizek, fogporok, fogpépek és fogkefék, likőr esszenciák, **gyermek-tápszerek**, fürdő célokra használható cikkek és rovarirtó szerek. Illatos porok, hajfestő, hajnövesztő és szőritő szerek, peccsét-tisztítók, vaselin, glicerin-készítmények, **bajuszpedrők**, gyógyczukorkák, szívacsok, tyuk-zemirtők, selyem- és szövetfestékek, csuka májolaj, üditő és köztvényellenes folyadékok.

Vegyeszeti készítmények ipari célokra.

Cognac, rum, tea, kávé, cacó, esokoládó és gyógyborok. Padlófestékek, beeresztő szerek puha padlók és parkéták számára.

Szóval mindennemű **gyógyászati** és a **háztartás körüli** nélkülözhetetlen cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása.

Vegyeszetimet, ugyszintén egyéb cikkeimet a legelső gyárakból szereztvén be, azok tisztaságáról, jószágáról, minden tekintetben elsőrendű minőségéről kez skedem.

DEBRECZEN,

Kereskedelmi akadémia palotájában, a nagy templom mellett.

FRANCISCS VINCZE

Első debreczeni plissé és gouverirozó intézet

RÓZSA LAJOS

női divatterme

kész női és gyermek felöltők, blousok, miederek, gyermek hordköpenyek, női, leány és gyermek kalapok áruháza

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Megrendelések gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Természetes borok.

(Magyar.)

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy roppant nagy mennyiségű **TERMÉSZETES MAGYAR BOROKAT** vásároltunk, s azokat előnyös vétel folytán nagyon

↔ mérsékelt ár mellett ↔

bocsátjuk a n. é. közönség rendelkezésére U. m. nagyban és literenként frttól frtig

Fehér husvéti	23	80
" " szicíliai (édes)	26	44
" " ris'ing	34	56
Veres " magyar	25	40
" " szicíliai 15 fokos	30	36
Fehér asszu husvéti	85	250

Miután csakis husvéti borokat tartunk raktáron; ez eléggé bizonyítja, hogy boraink kizárólag és tisztán szőlő-nedűből valók és semmiféle vegyítéket nem tartalmazhatnak. Boraink már számtalanszor vegyelemeztek és mindég kifogástalan jónak bizonyultak. Különben egy próba igazolja állításunk valóságát.

Ezenkívül raktáron tartunk

valódi tiszta

HUSVÉTI COGNACOT,

melyet szintén olc-ón számítunk.

Tisztelettel

Kohn József és Markovics

Kis-uj-utca 1722 a kir. táblával szemben.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS

női divatáru és confection

ÜZLETEM MEGSZÜNTETÉSE MIATT

raktáron lévő összes áruim, mivel a kiárulás

már csak igen rövid ideig tart,

alant sorolt cikkek

minden lehető áron kiárusítom,

tisztelettel

ROTT L.

Debreczen, főpiacz.

Szines és fekete divat kelmék, Karton, Batiszt, Zefir és Szaten, szines fekete és alkalmi selyem ruha kelmék, Szatén és Atlasz paplanok, ágyterítők és függönyök, továbbá nagy készletben tavaszi felöltők, kabátok, esőköppenyek, gallérok, csipke mantillok selyem és Lüsster porköppenyek

igen olcsó árban.

Világhírű. — Minden országban fényesen bevezetve.

Sarg-féle
KALODONT
elismert nélkülözhetlen
fogtisztítószer.

(Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva)

Igen alkalmas utazásoknál. Alomatikusan üdítő. Mindenütt kapható.

Hogy egészségünk és jólézésünk nézve a jó emésztés a legfontosabb, tudja mindenki, de még nagyon is kevés figyelem fordított arra, hogy ehhez elkerülhetlen előfeltétel egészséges fogak birtoka. A régi német közmondás: „Gut gekaut, ist halb verdaut“ nem ismételté ő elég gyakran és behatóan.

Thomas E. M. csász. tanácsos udvari fogorvos Bécsben, Dr. Koch tanár és más tudományos autoritások, legutóbb Dr. Miller W. D., a berlini egyetem fogorvosi intézetének tanára „Die Mikroorganismen der Mundhöhle“, (Lipsee 1892.) című művében meggyőzőleg kimutatták, hogy a nedvesmeleg szájrégben szakadatlanul és hihetetlen tömegben mérgeanyagok képződnek, valamint, hogy az ebből eredő, gyakran rendkívül veszélyes betegségeknek csakis a száj rendes és lelkiismeretes tisztítása által lehet elejét venni. A „romlott száj“ és a „romlott gyomor“ közti benső összefüggés csak ezen új beható vizsgálatok által állapított meg.

De a víz egyedül nem távolítja el a mérgeanyagokat. Ez csupán egy antiseptikusan ható, gondosan készített és kipróbált fogtisztító szer használata által, és pedig legjobban reggel és este, érhető el, mint a milyennek a „Sarg-féle Kalodont“ általánosan elismerve van, melynek mindig növekedő, ma már milliókra menő használata legvitágosabban beszél a szer értékéről.

Rousseau mondá: „A nő szép fogakkal sohasem csunya!“ De nem csak szépség és egy nevelő száj bája éretik el a fogak ilyen gondozása által, hanem a mi sokkal fontosabb, egyszerűmind biztosítatik az egészség és jól érzés a késő korig.

A mondottak megerősítései, elismerések és megren lelő iratok a legmagasabb körökből minden darabhoz mellékelve vannak.

↔ Óvakodjanak a csomagolásban hasonló, ámitásra számított, értéktelen utánzatoktól! ↔

Szeplőtörszer különlegességek

Fischer Róberttől,

a vegyész tudora és szépitörszer készítő
Bécs, I., Habsburgergasse 4.

Szörvesztő-szer (Epilatoire)

12 éven át szerzett tapasztalattal javítva és erősítve, az
ARÓZ-SZÖR

ugy a kézen s a karokon stb. előforduló ször teljes kpusztítására
A kellemetlen helyen levő szörnek akkenti kpusztítása, hogy az **soha többé** utána ne nőjön eddig csak óhaj volt, mivel ezt eddig semmiféle szerrel sem érhetjük el. Feltűnést kelt ennél fogva az én szerem, a mely nemcsak a szört pusztítja el, hanem annak utána növést is megátolja, annál is inkább, mert én a siker érdekében teljes garanciát nyújtok, s kötelezem magamat, ha a szer a kívánt eredménnyel nem járna, a teljes összeg visszaadására.

Egy kis üveg ára 5 frt, nagy üveg 10 frt.
Gyógyászati quarzhomok,

legjobb szer a mitesszer eltávolítására; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 60 krért bérmentve.

Szeplő-kenőcs

hatékony szer nemcsak a bőrhám alatt szeplő-, máj- s terhességi állapotban lévőknél képződő foltok és napégés által képződött festanyagnak eltávolítására, hanem az arcz bőrének lágyaságot s ruganyoságot is kölcsönöz s annak ifjúságát és fideségét idéi elő.

1000 forint

annak a hölgynek, ki szeplőkenőcsöm használata után ugy a szeplőt, mint máj- és terhességi foltot, napégést s egyáltalán az arcz bőrt hátrányosan érintő bármiféle kitést el nem veszít.

A pénz előleges beküldése mellett 2 frt. 20 krért bérmentve.

Szökítő viz.

Egy megbecsülhetetlen szer, a szőke hajat megsötétetéstől megóvni. Sötét barna hajat is lehet 12 óra alatt pompás, csodálatosan szép fényű arany szőkére változtatni, nem festve, hanem „valódián”, csak a haj festanyaga változik egyszerű szivacsosali mosás által. E tárgyban kérdésközlések mellé sziveskedjenek hajmintát mellékelni, melyet aranyszőkév változtatva azonnal visszaküldök
1 üveg 3 forint.

meg az én „FO” festanyagom bárki által könnyen alkalmazható.

Fest minden hajat szőkétől feketéig s megrendelés alkalmával kérem a kívánt hajmintát mellékelni.

„FO” a világon az egyedüli, ártalmatlan legjobb hajfestő szer.

Egy doboz 5 frt, 3 frt és 1 frt 20 kr.

Bizonyítvány.

Az átadott „FO” hajfestőszer minta a vegyész tudora Fischer Róberttől, a két folyadékban ugy az 1. mint a 2. számban nem tartalmaz fém vagy bármilyen más a hajra vagy bőrre kártékony ható só összetételt, hanem az egy ártalmatlan növényi készítmény.

Bécs, 1893. okt. 16.

Dr. Rainer Jakob,

es. kir. törvényszéki hites vegyész.

Legfinomabb toilette gyökér szappan

Ment minden maró alkatrésztől, mely igen gya ran egyedüli oka a tisztátalan arczbőrnek.

1 DOBOZ (3 darab) 75 kr.

Levélbeli értesítések minden kosmetikus kérdésben bérmentve nyújthatnak.

Raktár BUDAPESTEN: Török J. gyógyszerész részénél király-utca; Fáykiss I. gyógyszerésznél a „nagy Kristóf”-hoz.

A debreczeni kutfurásnál
különféle

gázcső, kutső, furóeszközök, szivattyuk és gőzkazán stb. eladó.

Megtekinthetők a furótoronyban.

Köszvény és csúszban szenvedőknek ezennel a legtagabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicsőreleg ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólag legyen emlékezetbe hozva. Ezen népszerű házi szer 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszlánhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerészhöz Budapesten.

50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplőket és májfoltokat

valamint az összes

bőrtisztátalanságokat

eltávolít biztosan az

Eszéki Spitzer-kenőcs

és az

Eszéki Salvator-szappan.

Valódi minőségben csak a **DIENES C. J.-féle** gyógyszer-tárban

ESZÉKEN, felővaros.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr. || 1 darab valódi Salvator-szappan 50 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz 40 kr. || 1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 10 kr. s 1 frt

Figyelmeztetés.

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van-
nak látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szap-
pant kérni és elfogadni.

Kapható DEBRECZENBEN: Mibalovits István ur gyógyszer-tárában és Schwarz M. L. urnál.

GYORS ÉS PONTOS KISZOLGÁLÁS.

VARGA és VASS

előbb HUBER JÓZSEF

férfi öltöny készítői.

ALAPITTATOTT 1866.

Midnememü bel- és külföldi szövetek raktára

DEBRECZENBEN.

Ajánlják a t. cz. közönségnek minden e szakmába vágó rendeléseket, nevezetesen: magyar, francia, angol és német férfuhák, ugyszinte papi és katonai egyenruhák gyors, pontos és jutányos áron elkészítését.

Szövet-raktár: Piacz-utca,

a Megyeház mellett 2133. sz.

GYORS ÉS PONTOS KISZOLGÁLÁS.

Szolid árak.

Legújabb divatu szövetek.

Cserepezés.

A t. építész, mérnök, építő-mester és háztulajdonos urakat van szerencsém értesíteni, hogy bármilyen

cserepezési munkálatot

ujat és javítást méterenként igen olcsón készítünk és azért a felelősséget is elvállaljuk.

Az általunk teljesítendő cserepezés által az épületek és padlások bármily időjárás és havazás ellen védve vannak. — Kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy cserepezési vállalatunkat becses pártfogásában részesíteni sziveskedjék.

Felvilágosítással szolgál Debreczenben **VEN ER GYÖRGY** Nagy-uj-utca 1622. valamint a vállalkozók

Beszter Ödön és társa Rácz János
Nagy Károly Fényi-utca 812.

Valódi

szegedi paprika!

Tisztelt háziasszony!
Ha igazán finom, pikáns és jóízű-gulyást akar készíteni, próbálja a valódi

Partos-paprikát

használni.

Paprikám saját felügyeletem alatt a legnemesebb hüvelyekből természetlik, minőségére nézve egyhe, pikáns ízű és zamatos és az ételeket szép pirosra festi; feltétlenül a legfinomabb mit ezen téren elő lehet állítani.

Egy kiló ára 1 frt. 20 kr. Szétküldés 2 3 és 5 kilós postaszakokban utánvét mellett, 5 kilót bérmentve küldök.

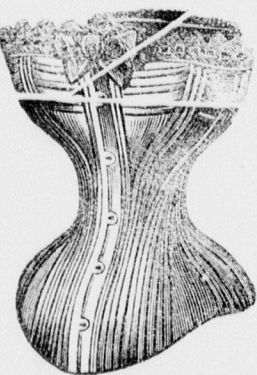
Pártos Nándor

paprika-termelő **SZEGEDEN.**

Szállodások és vendéglősöknek kedvezmény árak.

Orvosilag előismert új fűző-gyár.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönségnek becses tudomása hozni, hogy ápril 1-én Debreczen főpiac, a Frohner szállodával szemben, Huber ház

párisi és bécsi

fűző

különlegesség
gyára

nyitottam, a hol is fűzőt 6 óra alatt elkészíték; el vagyok látva mindentél fűzők, egyenes tartók, szopó-fűzők has fűzők, lovagló és házi gumi-fűzők mérték után készítettnek.

A tisztelt hölgyközönség szives pártfogását kérve tisztelettel

ROZENZVEIG ROSÁLIA

tulajdonosa:

GOLDSTEIN KAROLIN.

Fióküzlet: **Nagyváradon.**

UJ FÜZŐ-GYÁR.

Női felöltők áruháza.

Különlegességek

Dus választékban megérkeztek, egyszerűtől a legelegánsabbig **az 1894-ik évi tavaszi évad**

feltűnő újdonságai női confectióban

Caeps, Pellerin, Gallérok, Kabátok, Köpenyek és gyermek-felöltők stb., nagy mennyiségben, melyek megtekintésére a t. hölgy közönséget tisztelettel meghívjuk.

Tisztelettel

Heiman és Halmágyi

női és gyermek felöltők áruháza.

Férfi- fiu és gyermek

ruha-raktáramat

legközelebb a „Hungária“ kávéházzal szemben,

bár Josinskyné urnő házába helyezem át és ezen körülményből kifolyólag és mert tulhalmazott raktáramat az új helyiségben elhelyeznem lehetetlen, elhatároztam, hogy összes saát műhelyemben készült

tavaszi, nyári és őszi

valamint még megmaradt téli árucikkeimet igen jutányos áron

majdnem ingyen

bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Ezen rövid félárban elárusítást ajánlom b. figyelembe vételre, egyszerűs mind tudatom, hogy most is és ezentul is

szabó műhelyem

részére dus raktárt tartok mindenféle bel- és külföldi szövetekből és mérték utáni megrendeléseket olcsó ár mellett a legdivatosabb szabással eszközölök.

Tisztelettel

FÉNYES MÓR

férfiszabó üzlete Debreczenben.

Szeret ön

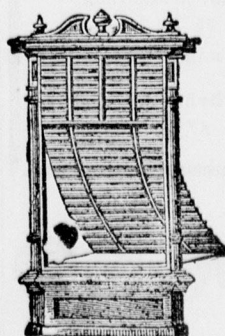
szép, fehér, czárt arczzint, ugy mosa kodjék napont

Bergmann liliumtej-szappannal

Bergmann és Tsa Dresden-Radeboul.

(Védjegy: Két bányász.)

Legjobb szer szeplo, valamint minden bőrtisztítatlanság ellen. Egy drb. 45 kr. Kapható ROTHSCHEK V. EMIL gyógyszerárában.

Kováts A.

Redőny, rouleaux- és üveg-ház-árnyék fedő-gyára

BÉCS, IV. Hauptstrasse Nr. 51.

Egy redőny, teljes, 3 frt 50 krtól felfelé.

Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

Viszont eladók és építésznek külön árak.